EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 18.7.2016
COM(2016) 473 final

2016/0228 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

kymmenennestä Euroopan kehitysrahastosta (EKR) rahoitetuista hankkeista vapautuneiden varojen osoittamisesta Afrikan rauhanrahaston täydentämiseen

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Afrikan rauhanrahasto perustettiin alun perin vuonna 2003 Cotonoun sopimuksen[1] mukaisesti. Se rahoitetaan Euroopan kehitysrahastosta (EKR), joka ei kuulu EU:n yleiseen talousarvioon. Afrikan rauhanrahastosta on tullut yksi tärkeimmistä rauhaan ja turvallisuuteen liittyvän EU:n ja Afrikan yhteistyön rahoitusvälineistä. Rauhanrahaston kauden 2014–2016 rahoitusresurssit[2] ovat kuitenkin uhkaavasti hupenemassa. Jos varoja käytetään nykyiseen tahtiin, ne loppuvat ennen kauden päättymistä. Kauden 2017–2018 määrärahoilla pitäisi pystyä vastaamaan myös Afrikan unionin jatkuviin tarpeisiin ja pyyntöihin, jotka liittyvät nykyisten ja uusien turvallisuuskriisien ja muiden odottamattomien tilanteiden ratkaisemiseen Afrikassa. Afrikan rauhanrahaston rahoituksen ennakoitavuus ja kestävyys on varmistettava. Rahaston rahoitustarve vuoden 2018 loppuun mennessä on arviolta 685 miljoonaa euroa.

Neuvoston poliittisten ja turvallisuusasioiden komitea (PTK) ja pysyvien edustajien komitea (Coreper) ovat komission ehdotusten pohjalta keskustelleet Afrikan rauhanrahaston rahoituksen kestävyydestä ja sen rahoituksen varmistamisesta vuoden 2018 loppuun saakka[3]. Pysyvien edustajien komitean kokouksessa 18. toukokuuta 2016 hyväksyttiin puheenjohtajavaltion kompromissiehdotus[4], jossa esitettiin kymmenennen ja yhdennentoista EKR:n varojen yhdistelmän käyttöä.

Tällä ehdotuksella neuvoston päätökseksi pyritään saamaan neuvostolta lupa käyttää kymmenennestä EKR:stä vapautuneita varoja EKR:n Afrikan rauhanrahaston täydentämiseen enintään 491,38 miljoonan euron lisämäärällä. Tästä määrästä 475 miljoonaa euroa käytetään Afrikan rauhanrahaston tarpeiden rahoittamiseen vuoden 2018 loppuun mennessä ja 16,38 miljoonaa euroa käytetään komission tukimenojen kattamiseen. Näiden suoritusvarauksesta saatavien varojen lisäksi Afrikan rauhanrahastoa varten otetaan varoja yhdennentoista EKR:n varannoista (100 miljoonaa euroa AKT-valtioiden välisten määrärahojen varannosta, jos AKT-suurlähettiläskomitea hyväksyy Afrikan unionin pyynnön, ja 110 miljoonaa euroa maaohjelmien/alueohjelmien varannosta).

• Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa

Afrikan rauhanrahasto on yksi tärkeimmistä rahoitusvälineistä rauhaan ja turvallisuuteen liittyvässä EU:n ja Afrikan yhteistyössä, jota toteutetaan Lissabonissa vuonna 2007 hyväksytyn yhteisen Afrikka–EU-strategian puitteissa. Vuonna 2014 pidetyn neljännen Afrikka–EU-huippukokouksen mukaan rauha ja turvallisuus ovat edelleen yksi yhteisen strategian viidestä ensisijaisesta täytäntöönpanoalueesta.

Yhteisestä turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta (YTPP) 18. toukokuuta 2015 annetuissa neuvoston päätelmissä edellytettiin, että Euroopan ulkosuhdehallinto (EUH) ja komission yksiköt arvioivat unionin välineiden potentiaalia turvallisuuteen ja kehitykseen liittyvien valmiuksien kehittämisessä ja muun muassa sitä, olisiko Afrikan rauhanrahaston mukauttaminen toteutettavissa niin, että siihen liittyviä rajoituksia voitaisiin purkaa. On joka

---

1 Cotonoussa 23. kesäkuuta 2000 allekirjoitettu Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välinen kumppanuussopimus.

2 Komission päätös C(2014) 4907, 15.7.2014.

3 Asiakirja 164/15 ACP, 15.12.2015.

4 Asiakirja 8662/16, 10.5.2016.

tapauksessa tärkeää, että Afrikan rauhanrahasto pystyy edelleen toimimaan ja tukemaan rauhaa ja turvallisuutta edistävän EU:n politiikan tavoitteiden saavuttamista.

Tämä ehdotus, jolla pyritään jatkamaan Afrikan rauhanrahaston toimintaa vuoteen 2018 saakka, edistää viime kädessä myös kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista. Se liittyy etenkin tavoitteeseen 16: "Tuetaan rauhanomaisia ja osallistavia yhteiskuntia kestävän kehityksen edistämiseksi, taataan kaikille oikeussuojan saatavuus ja rakennetaan tehokkaita, vastuullisia ja osallistavia instituutioita kaikilla tasoilla".

Afrikan rauhanrahasto rahoitetaan yleensä EKR:n AKT-maiden väliseen yhteistyöhön varatuista määrärahoista. Suoritusvarauksesta rauhanrahastoon otettavilla lisävaroilla rahoitettavat toimet ovat AKT-valtioiden välisessä strategiassa[5] vahvistettujen yleisten ja erityisesti rauhanrahastolle asetettujen tavoitteiden mukaisia.

Lisävarat käytetään yhdenteentoista EKR:oon sovellettavien sääntöjen ja menettelyjen mukaisesti. Näiden varojen käytöstä päätetään komission päätöksellä, jolla muutetaan Afrikan rauhanrahaston toimintaohjelmaa 2014–2016[6], ja komission päätöksellä, jolla hyväksytään tuleva Afrikan rauhanrahaston toimintaohjelma 2017–2018. Molempia varten tarvitaan Coreperin hyväksyntä yhdennentoista EKR:n täytäntöönpanoasetuksen[7] 15 artiklan mukaisesti.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Ei sovelleta

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Yhdennentoista EKR:n sisäisen sopimuksen[8] 1 artiklan 4 kohta.

Yhdennentoista EKR:n sisäisen sopimuksen 1 artiklan 4 kohdassa edellytetään, että neuvosto tekee päätöksensä yksimielisesti.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Ei sovelleta

EKR on perustettu jäsenvaltioiden edustajien sisäisellä sopimuksella, joka sallii vapautettujen määrärahojen käytön, jos neuvosto sen hyväksyy[9].

---

5 Commission Decision C(2015) 7766 of 13/11/2015 on the adoption of the 2014-2020 Strategy Paper and Indicative Programme for intra-ACP cooperation between the European Union and the ACP Group of States (ei julkaistu suomeksi).

6 Komission päätös C(2014) 4907, 15.7.2014.

7 Neuvoston asetus (EU) 2015/322, annettu 2 päivänä maaliskuuta 2015 (EUVL L 58, 3.3.2015, s. 1).

8 Neuvostossa kokoontuneiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden hallitusten edustajien sisäinen sopimus vuosia 2014–2020 koskevaan monivuotiseen rahoituskehykseen perustuvan Euroopan unionin avun rahoituksesta AKT–EU-kumppanuussopimuksen mukaisesti sekä rahoitustuen myöntämisestä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen neljännessä osassa tarkoitetuille merentakaisille maille ja alueille (EUVL L 210, 6.8.2013, s. 1).

9 Yhdennentoista EKR:n sisäisen sopimuksen 1 artiklan 4 kohta ja yhdenteentoista Euroopan kehitysrahastoon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 2 päivänä maaliskuuta 2015 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2015/323 61 artikla (EUVL L 58, 3.3.2015, s. 17).

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotus ja erityisesti ehdotetut määrät perustuvat EUH:n ja komission yksiköiden tekemään laajaan analyysin (neuvoston asiakirjan 8662/16 liite, 10.5.2016). Ehdotuksessa on otettu huomioon poliittisten ja turvallisuusasioiden komitean (PTK) ohjeet, esimerkiksi tiettyihin kustannustyyppeihin (rauhanturvaajien päivärahat) sovellettava yläraja. Näin ollen EKR:n rahoituksella ei aiemmasta poiketen katettaisi kaikkia Afrikan unionin rauhanoperaatioiden ja muiden alan toimien rahoitustarpeita. Ehdotuksen pohjana on myös oletus, että rahoitukseen osallistuu muita rahoittajia. Erityisesti Afrikan unionin jäsenvaltioiden odotetaan vähitellen lisäävän panostaan, sillä ne sitoutuivat Johannesburgissa Etelä-Afrikassa kesäkuussa 2015 pidetyssä Afrikan unionin huippukokouksessa osallistumaan rauhanoperaatioiden rahoitukseen 25 prosentin osuudella vuoteen 2020 mennessä. Lisäksi tarvitaan muita avunantajia, muun muassa YK. EU:n jäsenvaltiot voivat niin ikään osallistua vapaaehtoisilla rahoitusosuuksilla. PTK:n pyynnön mukaisesti ehdotuksella myös parannetaan rauhanoperaatioihin ja valmiuksien kehittämiseen annettavan Afrikan rauhanrahaston tuen välistä tasapainoa.

- **Toimintatavan valinta**

EKR on ainoa Afrikan rauhanrahaston EU-tason rahoituslähde. Unionin yleisestä talousarviosta rahoitettavia EU:n nykyisiä rahoitusvälineitä ei voida oikeudellisten rajoitusten vuoksi käyttää operaatioihin, joilla on sotilaallista tai puolustukseen liittyvää merkitystä, tai sotilaallisten tuensaajien tukemiseen, elleivät kyseessä ole selkeästi siviilitehtävät.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ei sovelleta

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Ei sovelleta

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ei sovelleta

- **Vaikutustenarviointi**

Ei sovelleta

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ei sovelleta

- **Perusoikeudet**

Afrikan rauhanrahastosta tuetaan rauhanoperaatioita tilanteissa, joissa perusoikeudet voivat olla uhattuina. Yhdennentoista EKR:n täytäntöönpanoasetuksessa on ihmisoikeussäännöksiä. Niiden lisäksi Afrikan rauhanrahaston monivuotinen toimintaohjelma 2014–2016 sisältää säännöksiä, joilla tuetaan ihmisoikeuksiin liittyvien suuntaviivojen valtavirtaistamista, naisten ja lasten suojelua aseellisissa konflikteissa ja naisten roolia konfliktien ratkaisemisessa sekä YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien 1325, 1820 ja 1612 soveltamista. Rauhanrahastosta tuetaan esimerkiksi rauhanturvaajien ihmisoikeuskoulutusta. Nämä

säännökset otetaan huomioon Afrikan rauhanrahastoa koskevissa Afrikan unionin komission sopimusjärjestelyissä.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ei vaikutuksia (EKR ei sisälly EU:n talousarvioon).

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Seuranta-, arviointi- ja raportointijärjestelyt ovat samat, joita sovelletaan yhdennentoista EKR:n yhteydessä. Järjestelyistä säädetään lisäksi monivuotisissa toimintaohjelmissa. Afrikan unionin komission ja Euroopan komission 15. huhtikuuta 2016 allekirjoittamaan muistioon Afrikan unionin komissiota vahvistavista toimista sisältyy myös muita toimenpiteitä, jotka Afrikan unionin komission on otettava huomioon välilliseen hallinnointiin perustuvassa EKR:n täytäntöönpanossa.

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ei sovelleta

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Ehdotuksen 1 artiklan 1 kohdassa säädetään, että enintään 491 387 500 euroa kymmenennestä EKR:stä rahoitetuista hankkeista vapautuneita varoja osoitetaan Afrikan rauhanrahaston täydentämiseen, jotta voidaan täyttää Afrikan rauhanrahaston toimintaohjelman 2014–2016 jäljellä olevat rahoitustarpeet ja toimintaohjelman 2017–2018 arvioidut rahoitustarpeet.

Ehdotuksen 1 artiklan 2 kohdassa säädetään, että tästä määrästä enintään 16 387 500 euroa osoitetaan komission tukimenoihin. Määrä on laskettu käyttämällä yhdennentoista EKR:n varojen hallinnoinnissa sovellettavaa suhdelukua (3,45 %), josta säädetään yhdennentoista EKR:n sisäisen sopimuksen 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa

Ehdotuksen 1 artiklan 3 kohdassa säädetään, että on sovellettava yhdennentoista EKR:n sääntöjä (täytäntöönpano- ja varainhoitoasetukset[10]).

Ehdotuksen 2 artiklassa vahvistetaan päätöksen voimaantulopäivä.

[10] Neuvoston asetus (EU) 2015/322, annettu 2 päivänä maaliskuuta 2015, yhdennentoista Euroopan kehitysrahaston täytäntöönpanosta (EUVL L 58, 3.3.2015, s. 1) ja neuvoston asetus (EU) 2015/323, annettu 2 päivänä maaliskuuta 2015, yhdenteentoista Euroopan kehitysrahastoon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta (EUVL L 58, 3.3.2015, s. 17).

2016/0228 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

kymmenennestä Euroopan kehitysrahastosta (EKR) rahoitetuista hankkeista vapautuneiden varojen osoittamisesta Afrikan rauhanrahaston täydentämiseen

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon neuvostossa kokoontuneiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden hallitusten edustajien sisäisen sopimuksen vuosia 2014–2020 koskevaan monivuotiseen rahoituskehykseen perustuvan Euroopan unionin avun rahoituksesta AKT–EU-kumppanuussopimuksen mukaisesti sekä rahoitustuen myöntämisestä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen neljännessä osassa tarkoitetuille merentakaisille maille ja alueille[11] ja erityisesti sen 1 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan komissio on 15 päivänä heinäkuuta 2014 antamallaan Afrikan unionin komissiota tukevaa Afrikan rauhanrahaston toimintaohjelmaa 2014–2016 koskevalla päätöksellä C(2014) 4907[12] osoittanut yhteensä 901 339 064,53 euroa Afrikan rauhanrahaston toimintaohjelmaan 2014–2016. Tästä määrästä 900 000 000 euroa on peräisin Euroopan kehitysrahastosta (EKR) ja 1 339 064,53 euroa on saatu vapaaehtoisena rahoitusosuutena Tanskan kuningaskunnalta.

(2) Euroopan unioni tukee jo merkittävällä rahoitusosuudella Afrikan unionin toimia, jotka edistävät meneillään olevien ja tulevien turvallisuuskriisien ratkaisemista Afrikassa. Lisäksi on toteutettu useita toimenpiteitä, joilla on pyritty pitämään Afrikan rauhanrahaston rahoitusosuus kestävällä tasolla. Kaikesta huolimatta nykytilanne ja tuleva kehitys edellyttävät Euroopan unionilta suurempaa rahallista panosta muun muassa Afrikan rauhanrahaston kautta, jotta voidaan vastata Afrikan unionin tarpeisiin.

(3) Afrikan rauhanrahasto tarvitsee kaudella 2016–2018 lisärahoitusta arviolta 685 000 000 euroa.

(4) On perusteltua hyödyntää kymmenennestä EKR:stä rahoitetuista hankkeista vapautuneita varoja rahoitukseen, jolla voidaan vastata Afrikan rauhanrahaston jäljellä oleviin vuoden 2016 rahoitustarpeisiin, reagoida mahdollisiin odottamattomiin tilanteisiin ja varmistaa myös Afrikan rauhanrahaston rahoituksen ennakoitavuus vuoden 2018 loppuun asti.

---

[11] EUVL L 210, 6.8.2013, s. 1.

[12] Komission päätös C(2014) 4907, sellaisena kuin se on muutettuna komission päätöksillä C(2015) 1254, C(2015) 4995 ja C(2015) 8627.

(5) Afrikan rauhanrahaston lisävarat olisi käytettävä Afrikan rauhanrahaston toimien rahoittamiseen, kuten afrikkalaisten johdolla toteutettavien rauhanoperaatioiden tukemiseen, Afrikan rauhan ja turvallisuuden rakenteiden (APSA) toteuttamisen tukemiseen, nopeiden toimien (varhaisvaiheen mekanismi) tukemiseen ja komission tukimenojen kattamiseen.

(6) Näitä varoja olisi käytettävä Afrikan rauhanrahaston monivuotisten toimintaohjelmien[13] mukaisesti ja noudattaen yhdenteentoista EKR:oon sovellettavia sääntöjä ja menettelyjä, joista säädetään neuvoston asetuksissa (EU) 2015/322[14] ja (EU) 2015/323[15],

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Varoista, jotka ovat vapautuneet kymmenennestä Euroopan kehitysrahastosta (EKR) rahoitetuista hankkeista, osoitetaan enintään 491 387 500 euron määrä Afrikan rauhanrahaston täydentämiseen kaudella 2016–2018.

Tästä määrästä enintään 16 387 500 euroa osoitetaan komissiolle aiheutuvien tukimenojen kattamiseen.

Näitä varoja käytetään yhdenteentoista EKR:oon sovellettavia sääntöjä ja menettelyjä noudattaen.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

[13] Komission päätös C(2014) 4907, 15.7.2014.

[14] Neuvoston asetus (EU) 2015/322, annettu 2 päivänä maaliskuuta 2015, yhdennentoista Euroopan kehitysrahaston täytäntöönpanosta (EUVL L 58, 3.3.2015, s. 1).

[15] Neuvoston asetus (EU) 2015/323, annettu 2 päivänä maaliskuuta 2015, yhdenteentoista Euroopan kehitysrahastoon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta (EUVL L 58, 3.3.2015, s. 17).